

Новини законодавства

ЗМІНИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

З питань, пов'язаних з тематикою даного бюлетеня, звертайтеся до фахівців фірми, використовуючи такі контакти :

Денис Бугай
Адвокат, партнер
d.bugai@vbpartners.kiev.ua

Артем Федосін
Юрист
a.fedosin@vbpartners.kiev.ua

15 січня 2012 р. **набрал чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку здійснення судочинства»** від 20 грудня 2011 р. № 4176-VI (надалі – Закон).

Законом **внесені зміни до:**

- a) Господарського процесуального кодексу України (надалі – ГПК України);
- b) Цивільного кодексу України (надалі – ЦК України);
- c) Цивільного процесуального кодексу України (надалі – ЦПК України);
- d) Кодексу адміністративного судочинства України (надалі – КАС України).

1. ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ

1.1. Виключені положення ЦК України, які **встановлювали спеціальну позовну давність**, а саме:

- a) до вимог про визнання недійсним правочину, вчиненого під впливом насильства або обману – 5 років;

- b) до вимог про застосування наслідків нікчемного правочину – 10 років.

« Таким чином, після 15 січня 2012 р. до позовних вимог про визнання правочину недійсним, вчиненого під впливом насильства або обману, про застосування наслідків нікчемності правочину (проведення реституції) та визнання незаконним правового акта застосовується загальна позовна давність – 3 роки. »

1.2. Виключено положення ЦК України згідно з яким **позовна давність не поширюється до вимог про визнання незаконним правового акта** органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, яким порушено право власності або інше речове право.

До внесення змін, позовна давність до вказаних вимог не поширювалася.

Таким чином, до позовних вимог про визнання незаконним правового акту, прийнятого після 15.01.2012 р., позовна давність становить **3 роки**, а щодо правових актів прийнятих до 15.01.2012 р. – **15.01.2015 р.**

2. УЧАСТЬ У СПРАВІ ТРЕТІХ ОСІБ

2.1. До всіх процесуальних кодексів внесені зміни, що встановлюють **обов'язок суду залучити до участі у справі осіб**, як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, якщо судове рішення може вплинути на їх права і обов'язки.

Раніше, вказані особи **могли бути залучені з ініціативи суду, тобто фактично існувало право, а не обов'язок**.

2.2. До ЦПК України та КАС України внесені зміни щодо участі у процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Так, у випадку звернення до суду прокурора, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, органу державної влади та органу місцевого самоврядування з позовом про захист прав, свобод та інтересів інших осіб, вони повинні надати суду **докази,**

які підтверджують наявність поважних причин, що унеможливають самостійне звернення цих осіб для захисту своїх прав, свобод та інтересів.

Раніше, в процесуальних кодексах, був відсутній зазначений обов'язок при зверненні до суду, що призводило до зловживання таким правом.

3. СТРОК НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ТА КАСАЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ

До всіх процесуальних кодексів внесені зміни, що передбачають **для прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування** чи іншого суб'єкта владних повноважень **обмеження щодо поновлення строку на апеляційне чи касаційне оскарження** судового рішення.

« Для прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншого суб'єкта владних повноважень, незалежно від поважності причини пропуску строку на апеляційне (касаційне) оскарження, не допускається поновлення цього строку після спливу одного року. »

Для вказаних осіб, **незалежно від поважності причини пропуску** строку на апеляційне (касаційне) оскарження, **не допускається поновлення цього строку після спливу одного року** з дня оголошення (набрання законної сили) судового рішення.

4. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ

4.1. До всіх процесуальних кодексів внесені зміни щодо **недопустимості повторної участі судді** при новому розгляді справи **у випадку перегляду** рішень, ухвал, постанов, прийнятих за його участю, **за нововиявленими обставинами**.

За вказаної підстави суддя зобов'язаний заявити самовідвід, а особи, які беруть участь у справі, мають право заявити відвід.

« Таким чином унеможливується участь судді у розгляді справи за нововиявленими обставинами судового рішення, прийнятого за його участю. »

4.2. Заява про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами

ми на підставі встановлення істотних для справи обставин, що не були і не могли бути відомі заявнику, на час розгляду справи, може бути подана **не пізніше трьох років з дня набрання судовим рішенням законної сили.**

У разі якщо така заява подана до суду після закінчення цього строку, **суд відмовляє у відкритті провадження за нововиявленими обставинами**, незалежно від поважності причини пропуску цього строку.

5. СУДОВА ПРАКТИКА

5.1. 26 грудня 2011 р. Пленумом Вищого господарського суду України прийнято 4 нові постанови, а саме:

- Про деякі питання практики застосування конкурентного законодавства № 15.
- Про деякі питання практики застосування заходів до

забезпечення позову № 16.

« Пленумом Вищого господарського суду України прийнято 4 нові постанови про практику застосування законодавства та 3 постанови про внесення змін. »

- Про деякі питання практики перегляду рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами № 17.
- Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції № 18.

5.2. Також, на цьому Пленумі Вищого господарського суду України прийнято 3 постанови про внесення змін до:

- Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 7 «Про деякі питання прак-

тики застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України».

- Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 11.10.2010 № 2 «Про деякі питання практики застосування розділу XII2 Господарського процесуального кодексу України».
- Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 6 «Про деякі питання практики розгляду справ у справах, що виникають із земельних відносин».